

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PVDD)

(d.d. 14 mei 2014)

Nummer

2935

Onderwerp

Provinciaal maaibeeld en bermbeheer: bescherming broedvogels en andere dieren

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Om een juiste invulling van de Flora- en faunawet te borgen is destijds het initiatief voor de gedragscode 'Provinciale Infrastructuur' ontstaan, waarmee een gezamenlijke aanpak voor alle provincies wordt nagestreefd. Deze gedragscode is voor het eerst op 21 september 2007 goedgekeurd door het ministerie van LNV. In 2012 is de gedragscode geëvalueerd en op basis van de evaluatieresultaten en relevante ontwikkelingen aangepast. De laatste versie Gedragscode Provinciale Infrastructuur in het kader van de Flora- en faunawet dateert van 16 januari 2013 en is 5 jaar geldig¹.

De activiteiten waar deze gedragscode zich op richt, zijn te categoriseren in bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onder bestendig beheer vallen activiteiten die bestaan uit een voortzetting van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie. Het gaat hierbij ook over het maaien en klepelen van bermen.

Ecologisch maaien

Ecologisch maaien is een natuurvriendelijke manier van groenbeheer, waarbij door verschillen in beheerintensiteit een afwisselend beeld ontstaat. Binnen een gebied worden sommige delen intensief beheerd en dus kort en netjes gehouden. Andere delen krijgen meer rust. Naast elkaar ontstaan zo korte vegetaties, bloemrijke graslanden en struweel- en zoomvegetaties. De natuurwaarde zal hierdoor toenemen. Het wordt in Nederland steeds meer toegepast.

Klepelen

Bij klepelen wordt de bermvegetatie in tegenstelling tot maaien niet afgesneden maar afgeslagen en gekneusd. Het geklepelde materiaal blijft liggen en wordt niet afgevoerd. Nadeel van klepelen is dat het niet bijdraagt aan de verschraling van de bodem. Door het achterblijven van dit materiaal wordt de berm juist verrijkt door ophoping van organische stof in de toplaag.

¹ <http://www.drloket.nl/actueel/document/fileitem/2203734/gedragscode-flora-en-faunawet-provinciale-infrastructuur-ij>

De top laag verdicht, verzuurt en vervilt hierdoor. In bermen die geklepeld zijn, groeien veel grove grassen en ruigtekruiden en de biodiversiteit is laag.

1. *Op welke wijze wordt door de Provincie Zuid-Holland op dit moment invulling gegeven aan bovengenoemde gedragscode met betrekking tot het maaien en klepelen van bermen?*

Antwoord

De activiteiten waar de gedragscode zich op richt zijn te categoriseren in bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onder bestendig beheer vallen activiteiten die zijn gericht op behoud van de bestaande situatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het maaien en klepelen van bermen, het schonen van waterwegen en het dunnen van bomen en beplantingen. In dit kader is er ten behoeve van het maaien en klepelen van de bermen een meerjarencontract met een aannemer, waarbij jaarlijks op dezelfde manier gewerkt wordt. Voor alle weggedeelten is er aangegeven of er geklepeld wordt of gemaaid en afgevoerd. De aannemer is verplicht om volgens de gedragscode te werken, waaronder ook het controleren op nesten valt.

Toelichting vraag 2 t/m 7

In uw antwoord op vraag 4 door ons gestelde schriftelijke vragen nummer 2293, d.d. 6 juli 2009 geeft u aan dat voor (vaar)wegbermen ecologisch maaibeheer is vastgesteld.

2. *Wordt er op gronden waar de provincie Zuid-Holland het beheer over heeft nog steeds ecologisch maaibeheer toegepast? Zo nee, waar en waarom niet?*

Antwoord

Ja, er is geen wijziging in gekomen de afgelopen jaren. Op basis van de floristische waarde van de bermen en enkele praktische afwegingen is een verdeling gemaakt van bermen waar gemaaid en afgevoerd wordt en bermen waar geklepeld wordt. Bij hele smalle bermen, uitzichthoeken en aanwezigheid van bomen wordt in de meeste gevallen geklepeld. De bereikbaarheid voor maaimateriaal en overlast voor het verkeer spelen daarbij een rol.

3. *Hoe groot is het deel dat geklepeld wordt?*

Antwoord

Circa 45% van het oppervlak van de wegbermen wordt gemaaid en afgevoerd. Het overige deel, waaronder veel uitzichthoeken, wordt geklepeld.

4. *Klepelen draagt niet bij tot een verhoging van de biodiversiteit. Bent u met ons van mening dat er daardoor beter niet geklepeld maar gemaaid dient te worden? Zo ja, bent u bereid het klepelen van bermen te vervangen door maaien? Zo nee, waarom bent u van mening dat er wel geklepeld moet worden?*

Antwoord

Er is een onderbouwde keuze gemaakt voor de wegbermen die gemaaid en afgevoerd worden. De strook van circa 1m vlak langs de weg wordt in verband met de verkeersveiligheid geklepeld.

Smalle bermen worden uit praktisch oogpunt helemaal geklepeld. Het kostenaspect, al het maaisel wordt afgevoerd naar een composteerinrichting, speelt daarbij ook een rol. Het budget voor het beheer en onderhoud van de wegbermen wordt sober en doelmatig en daarmee zo optimaal mogelijk ingezet.

5. *Wordt er door de provincie er in de maaicyclus rekening gehouden met het broedseizoen van (weide)vogels en wordt er voorafgaande het maaien gecontroleerd op nesten? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij houden rekening met het broedseizoen, mede op grond van de algemene zorgplicht van de Flora en Faunawet. De aannemer voert voorafgaand aan de werkzaamheden een controle uit en de aangetroffen nesten worden gemarkeerd, zodat er ruim omheen gemaaid wordt. Slootkanten met natuurvriendelijke oevers worden alleen in het najaar gemaaid. In de wegbermen komen overigens geen weidevogels voor.

6. *Op welke wijze en wanneer wordt er gemaaid langs fietspaden en wegbermen langs wegen waar u verantwoordelijk voor bent?*

Antwoord

Zie ook het antwoord op vraag 1, 3 en 4. De aannemer heeft een planning, waarbij de bermen in grote gebieden worden gemaaid en geklepeld. De aanvang van de werkzaamheden is rond eind mei, begin juni.

7. *Wordt er met maaien langs fietspaden en wegbermen rekening gehouden met eventuele nesten? Zo ja, hoe wordt dit onderzocht en vastgesteld? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 5.

8. *In juni 2012 is ons initiatiefvoorstel aangenomen om de bijensterfte tegen te gaan. Eén van de maatregelen is een bijvriendelijk bermbeheer. Welke invulling heeft de provincie Zuid-Holland tot op heden hieraan gegeven?*

Antwoord

In dit kader willen wij u graag nader informeren over het initiatief Groene Cirkels, dat wordt gevormd door multinational HEINEKEN, provincie Zuid-Holland en kennispartner Alterra Wageningen UR. Een klimaatneutrale HEINEKEN brouwerij, een duurzame economie én een aangename leefomgeving in de regio Zoeterwoude zijn de ambities waarvoor Groene Cirkels zich inzet. Dat doet zij door de natuur als uitgangspunt te nemen en programma's te realiseren rond de onderwerpen energie, water, grondstoffen, mobiliteit en leefomgeving.

Eén van de projecten daarbinnen betreft het realiseren van een zogenaamd bijenlandschap in het gebied rondom de brouwerij van Heineken. Een bijenlandschap dient verschillende doelen, namelijk het vergroten van de biodiversiteit, het aantrekkelijker maken van het landschap en het tegengaan van de bijensterfte. Onderdeel van dit project is het aanpassen van het bermbeheer langs de N206 en de N209. In samenwerking met Alterra worden de mogelijkheden daarvoor in kaart gebracht.

Verder zijn in het kader van dit project een aantal maatregelen genomen bij de inrichting en het toekomstig beheer van het Bentwoud om dit gebied aantrekkelijker te maken voor bijen.

9. *Wordt er door de provincie nog gebruik gemaakt van glyfosaat bij het bermbeheer? Zo ja waarom en bent u bereid om hier zo spoedig mogelijk mee te stoppen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee, er wordt geen gebruik gemaakt van glyfosaat.

Toelichting vraag 10

Op 18 maart 2014 is een motie van de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer aangenomen om de bijensterfte tegen te gaan. Deze motie verzoekt de regering in gesprek te gaan met terreinbeheerders, gemeenten en provincies om te komen tot ecologisch en bij-vriendelijk natuur- en bermbeheer waarin aandacht wordt besteed aan het beschikbaar maken en houden van voldoende gevarieerd voedsel voor bijen en andere bestuivers.

10. *Bent u bekend met deze aangenomen motie en op welke wijze gaat u hier invulling aan geven en op welke termijn?*

Antwoord

Mede naar aanleiding van vergelijkbare vragen in voorgaande jaren hebben wij reeds diverse stappen ondernomen, waaronder de organisatie van het eindcongres van "Het jaar van de bij" in november 2012. Samen met andere partijen en beheerders gaan wij na op welke wijze een ecologisch en bij-vriendelijk natuur- en bermbeheer het beste kan worden vormgegeven, zie ook ons antwoord op vraag 8. Wij zien in de motie van 18 maart 2014 dan ook vooralsnog geen aanleiding tot het treffen van aanvullende maatregelen.

Toelichting vraag 11 en 12

Een boer in Friesland heeft recentelijk zijn werkzaamheden op zijn land moeten staken aangezien hij wilde uitrijden met mest maar in niet had gecontroleerd of er nesten van weidevogels aanwezig waren². Het vernielen van nesten door een dergelijke werkwijze is namelijk in strijd met de Flora- en faunawet.

11. *Is bovenstaande ook in de provincie Zuid-Holland voorgevallen? Zo ja, wat heeft u daarmee gedaan?*

Antwoord

Voor zover onze informatie strekt is dit niet in Zuid-Holland voorgevallen. De verantwoordelijkheid voor de handhaving ligt overigens bij het Rijk (Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit).

² <http://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2014/3/Nesten-inventariseren-dan-pas-mest-uitrijden-1492294W/>

